

1.0 Memahami Penyata Pendapatan

Pertama sekali, perlu difahami tujuan penyediaan Penyata Pendapatan ialah untuk mengira **keuntungan** atau **kerugian** daripada operasi perniagaan yang dijalankan. Secara umumnya juga, rumus untuk mengira untung atau rugi ialah **HASIL TOLAK BELANJA**. Pelajar mungkin merasakan sukar untuk mengingat format Penyata Pendapatan, tetapi sebenarnya ia ialah susunan Hasil tolak Belanja, cuma disusun mengikut format tertentu. Dimanakah kedudukan Hasil dan Belanja tersebut di dalam penyata ini? Perhatikan format ringkas Penyata Pendapatan di bawah:

Penyata Pendapatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2015			
Jualan		xx	} HASIL
<u>Tolak: Kos Jualan</u>			tolak
Stok awal	xx		} BELANJA
(+) Belian	xx		
Kos barang untuk dijual	xx		
(-) Stok akhir	(xx)		
Kos Jualan		xx	
Untung / Rugi Kasar		xx	= Untung / Rugi Kasar
<u>Tambah: Hasil lain</u>			} HASIL
Sewa diterima		xx	
			tolak
<u>Tolak: Belanja lain</u>			} BELANJA
Kadar bayaran	xx		
Gaji	xx	xx	
Untung / Rugi Bersih		xx	= Untung / Rugi Bersih

1.1 Bahagian Akaun Perdagangan dan Akaun Untung Rugi di Penyata Pendapatan

Jualan	xx	} Bahagian Akaun Perdagangan	→ Bahagian Akaun Perdagangan mengukur untung atau rugi daripada operasi utama perniagaan sahaja, iaitu hasil daripada jualan barang ditolak dengan kos perolehan barang tersebut. Jadi untung atau rugi bahagian ini disebut kasar kerana ia belum mengambilkira hasil dan belanja lain.
Tolak: Kos Jualan	(xx)		
Untung / Rugi Kasar	xx		
Tambah: Hasil lain	xx	} Bahagian Akaun Untung Rugi	→ Bahagian Akaun Untung Rugi pula mengambil kira hasil yang mungkin diperolehi daripada punca lain dan belanja operasi lain yang dibayar bagi menjalankan perniagaan. Jadi untung atau rugi bahagian ini disebut bersih kerana ia telah mengambil kira semua punca hasil dan belanja.
Tolak: Belanja lain	(xx)		
Untung / Rugi bersih	xx		

1.2 Bahagian Jualan Penyata Pendapatan

Bahagian Jualan ialah untuk mengira **Jualan bersih**. Terdapat dua akaun kontra jualan yang perlu ditolak. Yang pertama, **pulangan jualan** perlu ditolak kerana apabila pelanggan memulangkan semula barang yang telah dibeli, ini bermakna jualan bagi pihak peniaga telah berkurang. Begitu juga dengan **diskaun tunai** yang diberi kepada pelanggan perlu ditolak kerana ini menunjukkan nilai asal jualan kredit telah berkurang kerana pelanggan hanya perlu membayar balik jumlah jualan setelah tolak diskaun.

Penyata Pendapatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2015

Jualan			XX
(-) Pulangan jualan	XX		↓ -
(-) Diskaun diberi	XX		↓
			(XX)
Jualan bersih			XX

1.3 Bahagian Kos Jualan (ringkas) Penyata Pendapatan

Rumus asas untuk mengira kos jualan (kos barang dijual) ialah **Stok awal + Belian – Stok akhir**.

Stok awal ditambah dengan belian akan menghasilkan kos barang untuk dijual, ataupun stok barang yang tersedia untuk dijual. Nilai kos jualan diperoleh dengan mengira perbezaan antara stok barang yang tersedia dijual ini dengan stok akhir yang belum terjual.

Tolak: Kos Jualan			
Stok awal		XX	
+ Belian		XX	
Kos Barang untuk dijual		XX	
- Stok akhir		(XX)	
Kos Jualan			XX



1.4 Bahagian Kos Jualan (terperinci) Penyata Pendapatan

Penerangan akan menumpukan pada bahagian belian bersih. Belian juga mempunyai dua kontra yang perlu ditolak bagi mendapatkan belian bersih. Pulangan belian (barangan dibeli dipulangkan semula kepada pembekal) akan menyebabkan jumlah belian berkurang. Diskaun tunai diterima daripada pembekal juga ditolak kerana nilai asal belian telah berkurang kerana perniagaan hanya akan membayar balik kepada pembekal nilai belian selepas diskaun.

Item-item seperti angkutan masuk, duti (cukai) atas belian, insurans belian dan juga upah atas belian adalah antara belanja yang akan meningkatkan kos belian sebenar. Item-item ini ditambah pada belian bersih bagi mendapatkan kos belian keseluruhan.

Nota: Belanja belian ini tidak dimasukkan di bahagian belanja lain di Penyata Pendapatan, walaupun dari segi jawapan untung bersih, tetap akan mendapat amaun yang sama. Cuma dari segi konsep, kos sebenar belian adalah tidak tepat sekiranya belanja ini diletakkan di bahagian belanja lain dan menyebabkan untung kasar terlebih nyata.

Tolak: Kos Jualan			
Stok awal		XX	
+ Belian	XX		
(-) Pulangan belian	(XX)		
(-) Diskaun diterima	(XX)		
Belian Bersih		XX	
(+) Angkutan masuk	XX		
(+) Duti atas belian	XX		
(+) Insurans belian	XX		
(+) Upah atas belian	XX		
Kos Belian		XX	
Kos barang untuk dijual		XX	
- Stok akhir		(XX)	
Kos Jualan			XX

1.5 Menghitung Untung Kasar / Rugi Kasar Penyata Pendapatan

Penyata Pendapatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2015

Untung Kasar atau Rugi Kasar ialah perbezaan antara Jualan (bersih) dengan Kos jualan.

Untung kasar = Jualan – Kos jualan

Untung kasar apabila Jualan > Kos Jualan

Rugi kasar apabila Jualan < Kos Jualan

Jualan			XX
<u>Tolak: Kos Jualan</u>			↓
Stok awal	XX		
+ Belian	XX		-
Kos barang untuk dijual	XX		
- Stok akhir	(XX)		↓
Kos Jualan			XX
Untung / Rugi Kasar			XX

1.6 Bahagian Hasil lain Penyata Pendapatan

Hasil Lain menandakan bermulanya bahagian Akaun Untung Rugi. Bahagian ini merekod semua hasil selain daripada hasil aktiviti utama perniagaan (hasil bukan kendalian). Untung / rugi kasar akan ditambah dengan hasil ini. Pelarasan terakru dan terdahulu perlu diambilkira dalam merekod hasil ini.

Untung / Rugi Kasar			XX
<u>Tambah: Hasil lain</u>			↓
Komisen diterima	XX		+
Faedah simpanan tetap	XX		↓
			XX
			XX

1.7 Bahagian Belanja lain Penyata Pendapatan

Bahagian belanja lain merekodkan semua belanja yang dibayar oleh perniagaan bagi memastikan kelancaran operasi perniagaan (belanja kendalian dan belanja bukan kendalian). Belanja ini ialah belanja selain kos memperoleh stok barang niaga (bermaksud belanja yang telah dimasukkan di bahagian Kos Jualan tidak lagi dimasukkan di sini). Pelarasan terakru dan terdahulu perlu diambilkira dalam merekod belanja ini.

<u>Tolak: Belanja lain</u>			
Kadar bayaran	XX		
Gaji	XX		
Rugi pelupusan aset	XX		
Susut nilai aset	XX		
			XX

1.8 Menghitung Untung Bersih / Rugi Bersih Penyata Pendapatan

Pengiraan untung bersih / rugi bersih:

Untung/Rugi kasar + Hasil lain – Belanja lain

Untung bersih apabila jawapan adalah positif (bermaksud Hasil > Belanja)

Rugi bersih apabila jawapan adalah negatif (bermaksud Hasil < Belanja)

Untung / rugi disebut bersih kerana telah mengambil kira semua punca hasil perniagaan ditolak dengan semua punca belanja perniagaan.

Untung / Rugi Kasar			XX
<u>Tambah: Hasil Lain</u>			↓
Jumlah Hasil lain			XX
<u>Tolak: Belanja Lain</u>			↓
Jumlah Belanja lain			XX
Untung / Rugi Bersih			XX

Jualan – Kos Jualan = Untung / Rugi Kasar + Hasil lain – Belanja lain = Untung / Rugi Bersih

2.0 Memahami Kunci Kira-kira

Pertama sekali, perlu difahami tujuan penyediaan Kunci Kira-kira ialah untuk menunjukkan kedudukan **Aset, Liabiliti dan Ekuiti Pemilik** perniagaan (kedudukan kewangan perniagaan). Bahagian aset terdiri daripada aset bukan semasa dan aset semasa berserta kontranya. Liabiliti pula terdiri daripada liabiliti bukan semasa dan liabiliti semasa manakala bahagian ekuiti pemilik terdiri daripada modal beserta untung atau rugi bersih dari Penyata Pendapatan dan ambilan sebagai kontranya.

2.1 Bahagian Aset Bukan Semasa Kunci Kira-kira

Kunci Kira-kira pada 31 Disember 2015

Antara item biasa Aset bukan semasa ialah bangunan, kenderaan, perabot, alatan pejabat dan lekapan. Aset akan dinyatakan pada nilai kos terlebih dahulu, namun bagi aset yang mempunyai susut nilai, jumlah susut nilai terkumpul perlu ditolak daripada kos aset tersebut. Jadi aset-aset ini akan ditunjukkan pada nilai buku di dalam Kunci Kira-kira.

Nilai buku = Kos aset – S. Nilai Terkumpul

<u>Aset Bukan Semasa</u>			
Premis			XX
Kenderaan		XX	
(-) S.N.Terkumpul		(xx)	
			XX
			XX

2.2 Bahagian Aset Semasa Kunci Kira-kira

Antara item biasa bagi aset semasa ialah SPBT iaitu stok akhir, penghutang, tunai dan bank. Bagi penghutang sekiranya perniagaan ada membuat peruntukan hutang ragu, maka nilai hutang ragu ini perlu ditolak daripada penghutang untuk mendapatkan nilai penghutang bersih.

Item lain aset semasa termasuklah simpanan tetap, belanja terdahulu dan hasil terakru.

<u>Aset Semasa</u>			
Stok akhir			XX
Penghutang		XX	
(-) Per. Hutang Ragu		(xx)	
			XX
Tunai			XX
Bank			XX
Insurans terdahulu			XX
Sewa diterima terakru			XX
			XX

2.3 Bahagian Liabiliti Semasa Kunci Kira-kira

Liabiliti semasa ialah hutang perniagaan yang matang dalam tempoh kurang dari setahun. Contoh biasa ialah pemiutang.

Item lain liabiliti semasa termasuklah belanja terakru dan hasil terdahulu.

Jumlah liabiliti semasa akan ditolak daripada jumlah aset semasa untuk mendapatkan modal kerja.

<u>Tolak: Liabiliti Semasa</u>			
Pemiutang		XX	
Pinjaman (matang setahun)		XX	
Gaji terakru		XX	
Komisen terdahulu		XX	
			XX

2.4 Menghitung Modal Kerja dalam Kunci Kira-kira

Modal kerja ialah perbezaan antara jumlah aset semasa dengan jumlah liabiliti semasa.

Modal kerja = Aset semasa – Liabiliti semasa

Modal kerja yang positif menunjukkan perniagaan mempunyai lebih aset semasa untuk menjalankan urusan perniagaan setelah menyelesaikan kesemua hutang jangka pendek.

<u>Aset Semasa</u>			
Jumlah aset semasa		XX	
<u>Tolak: Liabiliti Semasa</u>		-	
Jumlah liabiliti semasa		XX	
Modal kerja			XX

2.4 Pengiraan penjumlahan pertama Kunci Kira-kira

<u>Aset Bukan Semasa</u>			
Jumlah aset bukan semasa			XX
<u>Aset Semasa</u>			
Jumlah aset semasa		XX	
<u>Tolak: Liabiliti Semasa</u>		-	
Jumlah liabiliti semasa		XX	
Modal kerja			XX
Jumlah = Aset Bukan Semasa + Modal Kerja			XX

Jumlah besar pertama Kunci Kira-kira ialah hasil tambah jumlah Aset Bukan Semasa dengan Modal Kerja.

Jumlah = Aset Bukan Semasa + Modal Kerja

2.5 Bahagian Ekuiti Pemilik Kunci Kira-kira

<u>Ekuiti Pemilik</u>			
Modal awal			XX
(+) Untung Bersih / (-) Rugi Bersih			XX
(-) Ambilan			(XX)
Modal akhir			XX

Bahagian Ekuiti Pemilik merekodkan modal awal serta perubahan modal pemilik yang disebabkan keuntungan atau kerugian serta ambilan yang mungkin dibuat oleh pemilik. Modal awal akan ditambah dengan untung bersih daripada Penyata Pendapatan (ditolak jika Penyata Pendapatan menunjukkan rugi bersih) dan sekiranya pemilik ada membuat ambilan untuk kegunaan peribadi, modal juga akan ditolak atas konsep entiti berasingan.

2.6 Bahagian Liabiliti Bukan Semasa Kunci Kira-kira

<u>Liabiliti Bukan Semasa</u>			
Pinjaman (matang lebih setahun)			XX

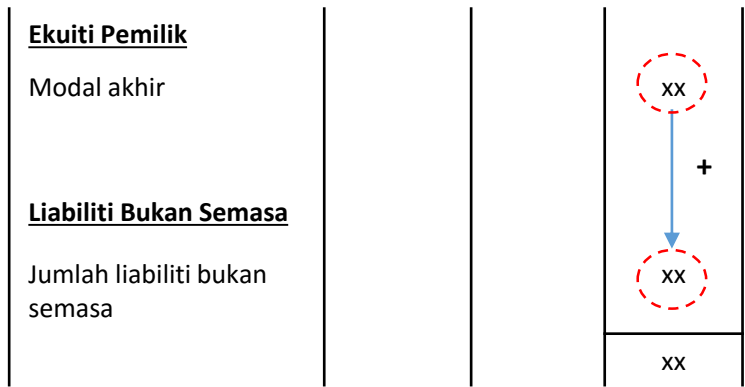
Bahagian ini merekodkan semua hutang jangka panjang perniagaan (matang melebihi tempoh satu tahun). Antara contoh biasa liabiliti bukan semasa ialah pinjaman bank dan gadai janji.

2.7 Pengiraan penjumlahan kedua Kunci Kira-kira

Jumlah besar kedua Kunci Kira-kira ialah hasil tambah Modal Akhir dengan jumlah Liabiliti Bukan Semasa.

Jumlah = Modal akhir + Liabiliti bukan semasa

Nota: Penjumlahan kedua-dua jumlah besar Kunci Kira-kira ini adalah lebih kepada semakan sahaja dan tidak diperuntukkan markah.



3.0 Ringkasan Format

